

התנועה למשילות

ו ד מ ו ק ר ט י ה

הגשת כתב אישום נגד ראש ממשלה

מדריך משפטי קצר ופשוט

---

7 שאלות (ותשובות)

**נגד ראש הממשלה הוגש כתב אישום -
האם הוא חייב להתפטר?
מה אומר החוק?**

**חוק יסוד הממשלה קובע באופן מפורט שראש ממשלה לא
חייב להתפטר במצב כזה. חוק היסוד קובע שראש ממשלה
יעבור מתפקידו רק אחרי שהורשע סופית בבית משפט
בעבירה שיש עמה קלון.**

1

**התנועה למשילות
ודמוקרטיה**

מה ההיגיון? חוק היסוד מבקש להגן על מעשים פליליים!?

הכלל הוא שכל עוד אדם לא הורשע, הוא מוחזק כזכאי. לא יתכן שהחלטה של פקיד (להגיש כתב אישום) בלי ביקורת שיפוטית תביא לחילופי שלטון נגד בחירתו של העם. חזקת חפות היא זכות אדם בסיסית שעומדת לכל אדם, קל וחומר כשעומדת על המשקל החלטה של העם שבחר במנהיג ורוצה בהנהגתו.

צריך לזכור שבעבר הוגשו כתבי אישום נגד שרים ונבחרים ציבור, הם התפטרו, ובסוף יצאו זכאים לחלוטין.

2

התנועה למשילות
ודמוקרטיה

יש טוענים שנתניהו צריך להתפטר מתפקידי השרים ומזכירים את הלכת "דרעי-פנחסי"?

נתניהו לא צריך להתפטר מתפקידיו כשר. ראשית צריך לדעת שחוקי היסוד מפורשים בנושא, ואם בג"ץ יפסוק בניגוד אליהם זהו צעד חמור מאד שכופר בשלטון החוק.

ב"הלכת דרעי ופנחסי" קבע בג"ץ שיש לפטר שר שהוגש נגדו כתב אישום. מאז תוקן חוק היסוד כך שהוא מגדיר בבירור שכהונת שר תופסק רק לאחר הרשעה בבית משפט. גם פסקי דין אחרים שבאו לאחר תיקון החוק לא עסקו בשאלה הזו, ולא שינו את המצב המשפטי. כאמור, גם לו היה ניתן פסק דין שכזה שמתעלם מחוק יסוד מפורש, היה מדובר בפסק דין פסול ולא לגיטימי.

3

התנועה למשילות
ודמוקרטיה

האם בגלל שמדובר בממשלת מעבר, נתניהו דווקא כן צריך להתפטר?

ממשלת מעבר מכהנת מתוקף חוק יסוד שקובע שכל עוד הממשלה החדשה לא מונתה, הממשלה הקודמת מכהנת לכל דבר ועניין. הניסיון ליצור כאן הבדל בין ממשלה רגילה לממשלת מעבר הוא תרמית שלא עומדת בקביעות החוק הברורות.

התנועה למשילות

ודמוקרטיה

אז נתניהו לא צריך להתפטר ויכול להתמודד גם בבחירות הבאות, אבל האם אפשר לתת לו כעת או לאחר הבחירות הבאות להרכיב ממשלה?

כן! הגבלת הזכות להיבחר היא אחת הפגיעות החמורות ביותר בדמוקרטיה. חוק יסוד הכנסת קובע במפורש שכל אזרח ישראלי זכאי להיבחר לכנסת, זולת אם בית משפט שלל ממנו זכות זו על פי חוק או שנידון בפסק דין סופי לעונש מאסר של למעלה מ-3 חודשים.

חוקי היסוד ברורים. הטענה לפיה מדובר במצב שהחוק לא מתייחס אליו ולכן נדרשת הכרעה של בית המשפט היא מופרכת. בדרך כזו ניתן לטעון שהחוק לא התייחס ליום חורפי ולכן ביום כזה לא ברור מה החוק קובע. הכלל הוא שכאשר החוק לא הגדיר משהו כאסור - הוא מותר, ודאי כשיש חוקי יסוד מפורשים שמאפשרים זאת ולא מטילים מגבלה על מינוי מועמד במצב כזה לראשות ממשלה.

5

התנועה למשילות
ודמוקרטיה

**יתכן ונתניהו יפנה לוועדת הכנסת לכשתקום,
ויבקש חסינות. האם בג"ץ יכול להתערב
בהכרעת הועדה ולפסול את החסינות?**

על פי חוק, חבר כנסת רשאי לבקש מחברי ועדת הכנסת חסינות מפני דין פלילי. החוק נותן לחברי הכנסת את כל מרחב שיקול הדעת בהצבעה על הענקת חסינות. לא יכולה להיות לבג"ץ שום עילה להתערב בהכרעת ועדת הכנסת. הדבר איננו נתון כלל לפרשנות.

6

**התנועה למשילות
ודמוקרטיה**

**אז הבנתי שמבחינה חוקית ראש
הממשלה יכול להישאר בתפקידו,
אבל מה עם המוסר?
האם לא ראוי שהוא יתפטר?**

לכל נאשם עומדת כידוע חזקת החפות. לא מדובר על מס שפתיים, חזקת החפות היא אבן יסוד בשמירה על זכויות אדם ואזרח, ולא יתכן לחרוץ גורל של אדם ושל שלטון בשל החלטת פקיד בלי ביקורת שיפוטית.

בדיון הפוליטי והציבורי יהיו ויכוחים ועמדות לכאן ולכאן. במדריך הזה באנו להסביר מהו המצב המשפטי לאשורו.

7

התנועה למשילות
ודמוקרטיה

קראתם הכל?

רוצים להשפיע ולא רק לרטון על המצב? יש מה לעשות!

העבירו לחבריכם והצטרפו אלינו ב-   ו

היו שותפים!

ב-7 השנים האחרונות התנועה למשילות ודמוקרטיה פועלת למען הציבור ומכח הציבור.

פעלנו להגברת השקיפות וטוהר המידות, פרסמנו נתונים, מחקרים וניירות עמדה. בזכות פעילותנו קידמו נבחרי הציבור בכנסת ובממשלה מדיניות להשבת האיזון הראוי בין הרשויות בישראל ולצמצום שלטון המשפטנים והפקידים.

דווקא עכשיו, שותפותכם חשובה לנו.

התרומה מוכרת לצרכי מס.

התנועה למשילות

ו ד מ ו ק ר ט י ה

<http://bit.ly/Meshilot>